

НАУКОВИЙ ТЕКСТ У ЛІНГВОКУЛЬТУРНІЙ ПАРАДИГМІ ФАХОВИХ ЗНАНЬ

Ємельянова Є.С.

*Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка,
м. Харків*

Лінгвістика й лінгводидактика тексту тісно пов'язана з іменами як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, які внесли найбільший вклад в розробку цієї проблеми – І.Гальперін, М.Бахтін, Т.Ніколаєва, Ю.Лотман, І.Мельчук, І.Арнольд, З.Тураєва, І.Кочан, Р.Барт, Р.Кларк, П.Корбет, Р.Богранд, Г.Кук, С.Тічер, М.Мейер, Р.Водак та ін. Останніми роками з'явилося чимало досліджень, що розробляють лінгвокультурну парадигму (термін В.Постовалової), базуючись саме на аналізі тексту.

Розглянуті наукові тексти фахової спрямованості відображають розумову і практичну діяльність тісно пов'язану із загальною і корпоративною культурою певної спільноти. У них розгортається ієрархія тверджень, презентуються засоби аргументації, вживаються семантико-синтаксичні прийоми кодування думки властиві мові науки взагалі. Такі тексти несуть і культурологічне навантаження, оскільки містять інформацію про культурологічні реалії країн, мова яких вивчається. Прагматичні фактори відіграють особливо важливу роль в текстах, тому на сучасному етапі розвитку лінгвістики тексту текст вивчається з позицій семантики, синтактики і прагматики. У лінгвістиці тексту логічним видається суттєвий інтерес до категорії інтертекстуальності, який передбачає вивчення реалізації внутрішніх і зовнішніх зв'язків останнього на всіх взаємодіючих рівнях його структурно-семантичної організації. То ж під текстом розуміється цілісне комунікативне утворення, що характеризується структурно-семантичною, композиційно-стилістичною та функціональною єдністю, певним корпусом категоріальних ознак, таких як інформативність, завершеність, лінійність, інтегративність, рекурентність та іншими. Кожний текст у процесі комунікації маніфестує певний мовленнєвий жанр, має свою структурно -композиційну, семантико-сміслову, інтенціонально-прагматичну природу. Загальноновизнаною характеристикою тексту є комунікативно-функціональна: текст служить для передачі і зберігання інформації та впливу на особистість одержувача інформації, і кожний текст володіє стилем, оскільки він заснований на відборі та поєднанні (тобто на можливості субституції і комбінування) мовних засобів. Вивчення теорії тексту має не тільки наукове, але й прикладне – лінгводидактичне значення, оскільки відкриває можливості більш фундаментального опанування мовою спеціальності у світлі загальної лінгвокультурної парадигми фахових знань.